

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Věra Kocmanová

Datum vytvoření: 19. 3. 2013

Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_32_CJL_NP2

Ročník: II.

Český jazyk a literatura

**Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace,
Estetické vzdělávání**

Vzdělávací obor: Literatura

Tematický okruh: Česká poezie v meziválečném období

Téma: Jiří Wolker

Metodický list/anotace: Výklad za použití interaktivní tabule

- NEJVÝRAZNĚJŠÍ OSOBNOST PROLETÁŘSKÉHO UMĚNÍ
- NARODIL SE V PROSTĚJOVĚ
- VYSTUDOVAL GYMNÁZIUM
- NA PŘÁNÍ OTCE ZAČAL STUDOVAT PRÁVA
- Z VLASTNÍHO ZÁJMU STUDUJE FILOZOFII
- BYL LITERÁRNĚ, HUDEBNĚ A VÝTVARNĚ NADANÝ
- 1923 AKUTNÍ STADIUM TUBERKULÓZY
- LÉČÍ SE VE VYSOKÝCH TATRÁCH
- UMÍRÁ V PROSTĚJOVĚ
- BÁSNÍK, PROZAIK, DRAMATIK, AUTOR TEORETICKÝCH STATÍ

HOST DO DOMU

- rozdělena do tří oddílů:

1) Chlapec: autobiografické momenty

seznamování chlapce se světem
optimismus, důvěra v život, vztah
k obyčejným věcem, křesťanská
symbolika, motiv pouti,
láska – někdy naivní, vliv ÚLS

2) Ukřižované srdce: už se zde objevuje motiv
chudoby, utrpení, ale i solidarity
a vzpoury

3) Host do domu: touha po harmonii, láska
k světu

- citová bezprostřednost
- chlapecký naivismus
- plachá erotika
- oslava prostých životních okamžiků
- otevřenost světu ⇒ zranitelnost
- touha po harmonii v lidských vztazích
- středem je lyrický subjekt
- vyjadřuje vjemy, pocity, zážitky, představy
- dále postavy dětí, milenců, smutných dívek, vojáků, opilců

- lyrické básně vystavěné na určité náladě, představě
- básně s dějovým podložím (vzpomínky na dětství, mládí)
- většina básní je rýmovaná
- pravidelný, výrazný rytmus
- písňová forma
- personifikace, zdrobněliny, metafory

- později přiřazena báseň Svatý Kopeček
- vznikla pod vlivem Apollinairova Pásma
- sled volně navazujících výjevů
- líčí jeden den u babičky na Svatém Kopečku u Olomouce
- setkání s kamarády ze školních let
- výzva k solidaritě a revoluční přeměně světa

BÁSNĚ

Pokora

V parku před polednem

Smrt

Hřbitov

Žebráci

Okno

Žně

Štafeta

Rekruti

TĚŽKÁ HODINA

- nové prostředí: ulice, továrny, městská periferie
- hlavní motiv – proletariát, chudoba, utrpení, ale i záruka nového lepšího světa
 - klade důraz na morálku, ukázněnost, obětavost
 - jedinec musí potlačit své touhy i bolest ve prospěch společnosti
- sociální balady: proti člověku nestojí nadosobní síla, ale společenský řád
příčinou neštěstí je chudoba, nezaměstnanost, nemoc
jedinec podléhá nespravedlivému společenskému řádu

- sbírku tvoří 22 básní
- úvodní báseň Těžká hodina = přerod chlapce v muže, chlapec může snít, muž musí jednat

„Přišel jsem na svět,
abych si postavil život
dle obrazu srdce svého.“

„Chlapecké srdce je písnička na začátku,
ale mužovo srdce jsou ruce a mozoly.“⁽¹⁾

- Balada o nenarozeném dítěti – strach mladých lidí, kteří si díky své chudobě nemohou dovolit na svět přivést dítě
- v závěru otázka „Nenarodí se?“⁽²⁾

- Balada o snu – mladík Jan sní o ideální společnosti bez bídy
 - na konci je obraz Jana a Marie, jak jdou spolu s ostatními dělníky uskutečnit svůj sen

„Z fabrik a podkroví dělníci jdou,
mezi nimi Jan a Marie,

...

když velké sny se zabíjejí,
mnoho krve teče.“⁽³⁾

- Balada o očích topičových – topič Antonín postupně přichází při práci o zrak, nemůže živit svou rodinu

„Dělník je smrtelný,
práce je živá,
Antonín umírá,
žárovka zpívá:
Ženo má, - ženo má,
neplač!“ (4)

DALŠÍ BÁSNĚ:

Tvář za sklem

Moře

U rentgenu

Milenci

Jaro

Oči

Z POZŮSTALOSTI:

Umírající

„Až umřu, nic na tomto světě se nestane a nezmění,
jen srdcí několik se zachvěje v rose jak k ránu květiny,
tisíce umřely, tisíce se mnou umrou, tisíce na smrt
jsou znavení,

Neboť v smrti a zrození nikdo nezůstal jediný

Smrti se nebojím, smrt není zlá, ve smrti nejsem sám,
Umírání se bojím, kde každý je opuštěn, - a já umírám.“⁽⁵⁾

EPITAF

„Zde leží Jiří Wolker, básník, jenž miloval svět
a pro spravedlnost jeho šel se bít.
dřív než moh srdce k boji vytasit,
zemřel, mlád dvacet čtyři let.“⁽⁶⁾

CITACE, POUŽITÁ LITERATURA

- Zdroj klipartů: MS Office, Verze : 14.0.6123.50
- WOLKER, Jiří. *Básně*. Praha: Československý spisovatel, 1974, ISBN 22-031-74⁽¹⁻⁶⁾